

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De operarijs templi. ca. viij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia libri

et aduram sup tributa

De pfectis salomonis et inuentione ex
ozclimozim. Caplm. VII.

Habebat autē sa

Habebat autē salomon, xij, pfectos sup oēm isrl' p singulos menses singulū pbe bāt necessaria regi et domui eius. quoz vn^o reliqs psidebat: scz achimaas. habens befa math filiā salomonis in vxore: lz z vnus de reliqs aliquaz haberet filiā salomonis. Erat autē cib^o salomonis p dies singulos. xxx. cho ri simile: et septuaginta chozi farine decē bo ues pingues. et. xx. boues pascuales. z. c. arl etes. excepta venatiōe ceruoz et capraz. bu baloz et auiz altiliū. Sed et psces q̄tidie ab alienigenis portabāt. Et erat sūma par in terra: et habebat salomon equoz. curriliū xl. milia. et. xij. milia equitū quoz medietas regi in hierusalē obsequēbat. reliqui s̄o per vicos regioz dispersi manebant. Prefectus s̄o ille qui ministrabat expensas mēse eqs hozdeū et paleā ministrabat: denebēs omīa ad locum vbi rex morabāt. Et pcellēbat rex sapia oēs ozērales: et egyptios et hebreos etiā quattuor filios moal nominatissimos: emā et etban. calcal z dozea. Et scripsit libru de cātēis et modulationibz: in numero ver suū. v. milia. Parabolaz qz sepsit tria milia. Et disputauit de natura arboz et herbaz a cedro vsqz ad isopū. De natura qz oīm ani mātū philosophar^o ē p vniūqzqz genus pa rabol i dicēs. Excogitauit etiā adiuratiōes quibz egritudines solēt mitigari. Alias qz qz q̄bz demones eijcerent: z alias q̄bz obstricci nō reditēt. Excogitauit etiā characteres q̄ in scribebāt gēmis q̄ posse in naribz arrepticū cū radice salomon. mōstrata statim cū a de monibz liberabat. Hec sciētia plurimū valu it in gēte hebreozū. et maxie necessaria erat. An aduētū em̄ xpi sepi^o hoies a demonibz verabāt q̄ hoies viuos ad infernū quqz de trudebāt. Josephus qz testat se vidisse quē dā eleazar exozclstā corā vespasiano z filijs e^o z tyrānis i hūc modū pdictū curātē veta tos a demōibz z vt pbaret eis demonē egres sū p nares cū spū an

helāt vas aq̄ ponebat i medio z impes rabat demonē egres so vt illō euerteret i Josephus nec gēma nec herbaz nominat Sz fuit gemma cryz stallina: z inf annulū

argumētū sue egressi et gemmaz ponebat
onis z ita fiebat. radice cuiusdā herbe:
q̄ a q̄busdā portagō

dicitur ab alijs sal terre vl salterna: ab alijs sartacenta: et circa incastraturā in argēto p sculpta erāt. vij. nomina dī p̄cipua p q̄ legit creasse celū et terrā: sicut i libro imaginū habet. et alia tria noia sculpta crāt i lapide ab alijs diuerſa. Si modū curandi scire deside ras leges libri imaginū et ibi oia inuenies. De operarijs tēpli. Ca. viii.

Fit autēz salo

Mō ad hyrā regē tyri dicēs. Vo lo edificare tēpluz dño sicut lo cutus est patri meo. Precipe ergo suis tuis vt p̄cidant mihi cedros d̄ libano: z merceē eoz dabo tibi quā petteris: z rescripsit ei by ram dicens. Serui mei deponent ligna d̄ libano vsqz ad ma re. et deferēt ea in ra tibus vsqz ad locū quē signaueris mihi: z tu d̄ portu tolles ea p̄bebis qz necessaria i cibos domui mee. Itaqz hyrā dabat salomon ligna cedrina et ablegna: q̄bz abū dāt sydonij. Salomon autē supplebat in optā eoz i cibis p̄bēs hyrā singulis annis choros tritici. xx. milia. et totidē hozdei z totidē batos olei: cā demqz vini mensurā. Porro salomon elegit operarios de israhel. p̄scitos. De israhelis om̄ neminē seruire fecit. Et erat indictio. xxx. mil iū viroz. id est sūma eoz q̄bus hec indico banf. Vt forte indictio ē determinata homi num collectio sicut cohors et legio. Et mitte bat eos in libanū euz seruis byram: decē mi lia p singulos mēses vicissim: vt duobz mē sibus reuertētes ad p̄ria requiescerēt: vt q̄r to mense p̄tozes ad laborē denuo remearet et p̄erat adurā hūc indictioni. Statuit autē salomon. lxxx. milia latomoz. id ē lapidēce foruz in monte q̄bz p̄fecit de israhelis tria milia. et. ccc. q̄ p̄ecti piebant operarijs. Latomi sūt p̄rie q̄ i Porro latomi i lapī cidina lapides gran lapides z sara. Cēmē des z p̄ciosos. id est marmozeos scopla bant et q̄drabāt qui adeo grādes fuerāt i fundamēto vt dicit iosephus q̄ multi ex eis

Regum tertii

habebant in longitudine cubitos viginti, in latitudine decem, in altitudine quatuordecim. Quadra-
tos quidem lapides dolauerunt cemetarii salo-
monis et cemetarii hyra. Dolatos pro para-
uerunt biblij polietes et sculpetes non solum la-
pides sicut ligna. Est autem biblos ciuitas phe-
nicis: de qua ezechiel. Senes biblij et pruden-
tes est? Et sicca extra urbem dedolata et pfe-
cta sunt quae malleus et securis et omne ferrame-
ntum non sunt audita in domo domini cum edificaretur.
Fuerunt autem equorum quae onera portabant septem
milia. Fabulantur in dei ad erudrados lapides
des celer? habuisse salomonem sanguinem ver-
micali quae tamen dicitur: quae
aspersa marmora faci-

In paralipomenon legitur fuisse pfe-
litos lxx. milia qui humeris
onera portabant: et ta-
ces de equis, in regu
legitur de equis et tace-
tur de viris.

le secabant quae inue-
nitur hmo. Erat salo-
moni structio habes
pulli et inclusus est
pulli sub vase vitreo
Quae cum videret stru-
ctio, habere nequeret:

De edificatione templi. Ca. IX.

Sanctum est autem post

quarto regni salomonis, mense secundo: quod zyus
apud hebreos dicitur: apud nos maius, cepit sa-
lomon edificare domum domino de candido
marmore quod partem dicitur Josephus tamen dicit
anno quingentesimo secundo egressiois de egypto
describens etiam annos etiam praecedentium: dicens
ab abzaam fuisse annos mille, xxx. A diluui-
o mille quingentesimos. Ab adam tria milia centum
et duos. Habebat autem domus in longitudine
cubitos, lx. in latitudine pro, xxx. Pars quidem
anterior quae sancta dicitur et erat ab oriente, xl. cu-
bitorum erat in longitudine. Reliqua pars ad
occidentem viginti cubitorum erat: et dicebatur san-
ctuariorum. Porro in altitudine, xxx. cubitos
habebat usque ad primam tabulam super quod secunda
mansio erigebatur, xxx. cubitis usque ad secundam
tabulam. Tertia pro mansio erat, lx. cubitorum
usque ad tertiam tabulam: quod erat tectum do-
mus. Et sic tota templi altitudo i. cxx. cubitos

ascendebat Josephus tamen mentionem non fa-
cit nisi de duabus mansionibus: vnicuique ascribens
cubitos, lx. sed duas inferiores sub vna com-
prehendit. Et erat porticus ante faciem templi
habens longitudinem iuxta templi mensuram, lx. cu-
bitorum, et latitudinem, x. cubitorum: surgens in altum
ut dicitur iosephus usque ad celsitudinem templi: et fe-
cit in templo fenestras obliquas, i. exteri? angu-
stas et interi? obliquando diffusas. Has exco-
gitauit salomon. Trabes autem posuit in domo
per transversum per tria loca in summitatibus trium ma-
nionum adeo longas: ut foris fecerit capita earum per
mineret ex utraque parte. Et edificauit super ca-
pita foris fecerit prominentia tria tabulara ad de-
ambulandum circa templum quae in euangelio pina-
cula templi dicitur quae quomodo facta esset in vtro-
que latere satis elucet. Quomodo autem fuerit in
fronte orientali et occidentali non memini me le-
gisse nec super hoc me somnare aut libet aut
licet, sed quae ibi fuerat creditur: quod videtur velle io-
sephus duos aut de euerione templi. Latitudo
vero tabularum differens erat. Tabulatum
enim quod erat subter quos cubitos habebat la-
titudinis: et medium sex cubitos, et tertium se-
ptem: Quod ad istam quidam tradunt factum ut
in superioribus tabularis manentes non impe-
dirent ad aspiciendum inferius per obstaculum
inferiorum. Hebraeus tamen dicitur tria tabulara
parae habuisse latitudinem: ut si a summo usque
ad imum plumbata cemetarii dimitteret eor-
um propter equalitatem. Verum tamen inferius
tabularum: quingens cubitorum erat in latitudine
medium vero sex: quia murus superior arti-
or factus: quasi per cubitum retractus erat. Al-
timum vero tabularum septem cubitos habebat
per retractionem muri superius similiter factus.
Fuerunt qui dicerent: inferius tabularum septem
fuisse cubitorum: et medium sex: ut ascendendo
artaretur tabulara sicut et murus. Et corrigunt
litteram per subter ponendo super. Vel etiam les-
gunt subter dices: tabularum quod subter erat
non loco sed numero. Sicut enim altum dicitur
et profundum et superum, sic et subter dicitur loco
quod infra positum est, subter vero numero ad quod
ascendit numerando. Haec autem tabulara sic erant
coniuncta muro: ut ei non hereret, id est muro
infixa non essent. Trabes tamen de muris pro-
minebant. Porro in extremitatibus cuiusque tabu-
lari ut deambulantes ab insuria lapsus defe-
derent edificauit lurculas tanquam appodatio-
nes quae in regum latera vocantur: in paralipomenon